

Sparbarometer

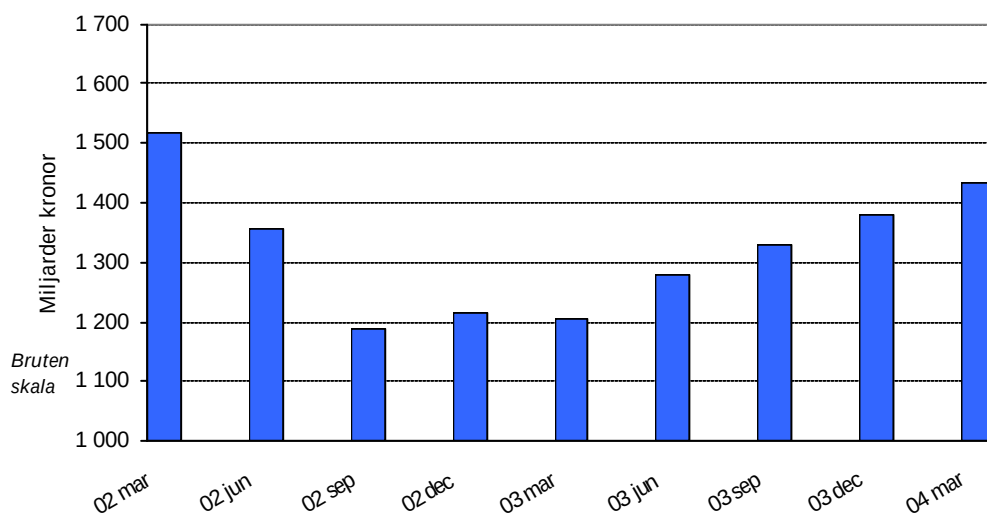
Första kvartalet 2004

Sparbarometern visar hushållens finansiella sparande och skuldsättning över tiden och hur detta sparande fördelats mellan olika sparformer. Dock ger den ingen fullständig bild av förmögenhetssituationen, eftersom statistiken bara avspeglar det finansiella sparandet och de finansiella tillgångarna – bankinlåning, pensionsförsäkringar, fonder etc. Det innebär att hushållens investeringar i bostäder och i andra reala tillgångar inte finns med. I en samlad bedömning av hushållens förmögenhetsutveckling och skuldsättning måste givetvis även det reala sparandet beaktas.

Hushållens finansiella förmögenhet och skuldkvot

Hushållens finansiella nettoförmögenhet - tillgångar minus skulder - ökade med 76 miljarder kr under årets första kvartal. En successiv återhämtning har skett sedan den märkbara nedgången under första halvan av 2002, då börsen gick ned samtidigt som hushållens skulder ökade. Nettoförmögenheten har växt med 245 Mdr kr sedan tredje kvartalet 2002.

Hushållens finansiella nettoförmögenhet vid kvartalsslut
(inkl. kollektiva försäkringar) 2002 kv. 1 - 2004 kv. 1

Skulderna ökade med 22 Mdr under första kvartalet, eller med 1,5 procent, vilket är något mindre än förmögenhetsökningen. Detta innebär att skuldkvoten (dvs. finansiella skulder i förhållande till finansiell förmögenhet) minskat med ungefär en halv procentenhet. Från och med 3:e kvartalet 2002 har skuldkvoten legat i intervallet 62 – 64 procent, med en svagt fallande tendens. Dessförinnan ökade skuldkvoten successivt, från en mycket låg nivå 1999 då börsvärdena stod på topp.

Hushållens ställning*

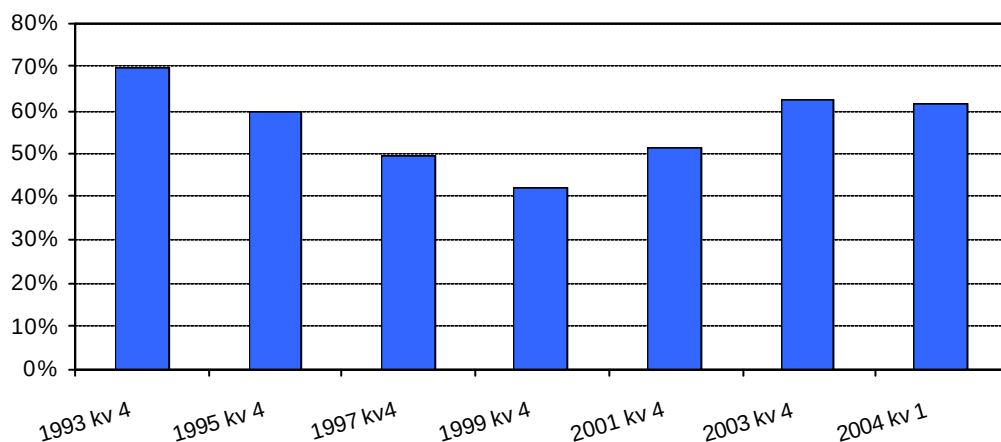
Miljarder kronor	02 mar	02 jun	02 sep	02 dec	03 mar	03 jun	03 sep	03 dec	04 mar
Finansiella tillgångar	2 351	2 220	2 060	2 095	2 096	2 190	2 254	2 321	2 382
Inkl. kollektiva försäkringar**	2 773	2 649	2 497	2 540	2 555	2 664	2 744	2 827	2 903
Skulder	1 255	1 291	1 308	1 325	1 351	1 384	1 413	1 448	1 470
Finansiell nettoförmögenhet	1 096	929	753	770	745	805	842	873	912
Inkl. kollektiva försäkringar	1 518	1 358	1 189	1 215	1 205	1 280	1 331	1 379	1 434
Skuldkvot***	0,53	0,58	0,63	0,63	0,64	0,63	0,63	0,62	0,62
Inkl. kollektiva försäkringar	0,45	0,49	0,52	0,52	0,53	0,52	0,51	0,51	0,51

*) Exklusive hushållens intresseorganisationer. (ex ideella organisationer, kyrkor etc)

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

***) Finansiella skulder i förhållande till finansiella tillgångar exkl. kollektivt försäkringssparande.

Hushållens finansiella skuldkvot
(exkl. kollektiva försäkringar), vid kvartalsslut

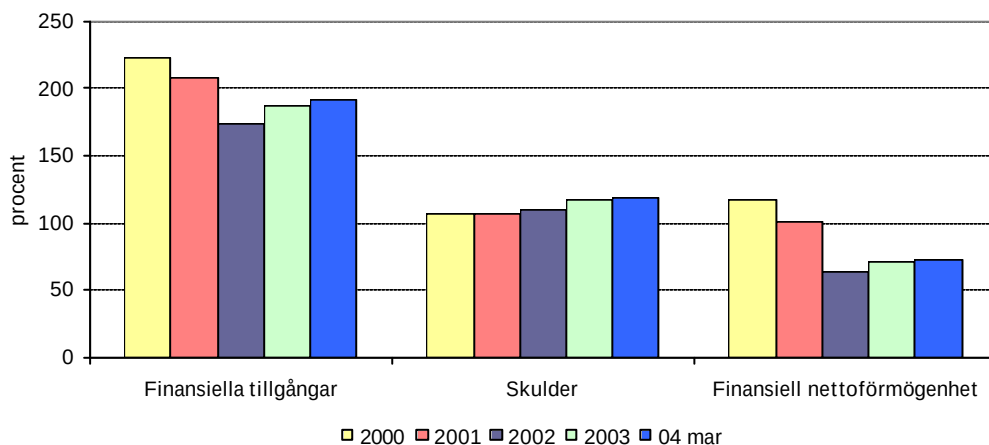
Nedan redovisas tillgångar och skulder i relation till hushållens disponibla inkomster, dvs inkomst efter skatter och bidrag. Under årets första kvartal ökar förmögenheten både i brutto-och nettotermer som andel av disponibelinkomsterna, även om det fortfarande är långt till de nivåer som rådde vid millennieskiftet, då börsen stod som högst. Den återhämtning som inleddes 2003 ser alltså ut att fortsätta. Börsutvecklingen spelar här den avgörande rollen.

Miljarder kronor, ultimo december	2000	2001	2002	2003	04 mar
Hushållens disponibla inkomster	1058	1153	1209	1239	1247 *
Finansiella tillgångar	2362	2391	2095	2321	2382
i procent av disponibla inkomster	223	207	173	187	191
Inkl. kollektiva försäkringar**	2746	2807	2540	2827	2903
i procent av disponibla inkomster	260	243	210	228	233
Skulder	1123	1228	1325	1448	1470
i procent av disponibla inkomster	106	106	110	117	118
Finansiell nettoförmögenhet	1239	1164	770	873	912
i procent av disponibla inkomster	117	101	64	70	73
Inkl. kollektiva försäkringar**	1624	1579	1215	1379	1434
i procent av disponibla inkomster	153	137	101	111	115

*) Den disponibla inkomsten 1 kv 2004 bygger på Konjunkturinstitutets prognos för 2004 som helhet.

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Tillgångar, skulder och nettoförmögenhet i procent av hushållens disponibla inkomster
Ultimo december

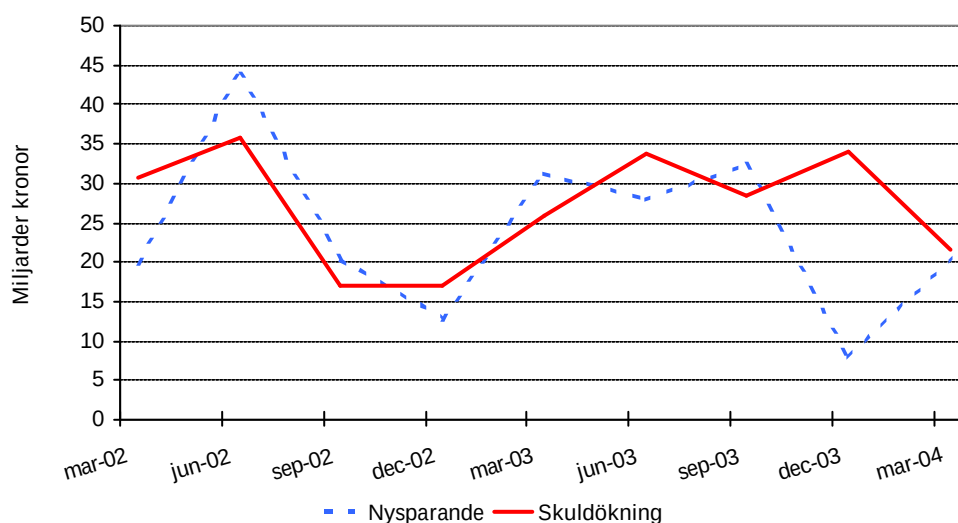
Hushållens nysparande och skuldökning

Nysparande under perioden	2002				2003				2004
Miljarder kronor	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.
Nysparande, brutto	19,9	44,0	20,4	12,8	31,3	28,0	32,4	7,9	20,4
Inkl. kollektiva försäkringar*	33,5	58,5	34,7	28,4	45,6	43,1	47,3	24,2	35,7
Skuldökning, brutto	30,6	35,7	16,9	16,9	25,9	33,7	28,4	34,1	21,5
Nysparande, netto	-10,7	8,3	3,5	-4,1	5,4	-5,7	3,9	-26,2	-1,0
Inkl. kollektiva försäkringar	2,9	22,7	17,8	11,5	19,7	9,4	18,8	-9,9	14,3

*) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Både under 2002 och 2003 har skuldökningen varit större än nysparandet. Till följd av revideringar av statistiken¹ ska det dock noteras att dessa negativa tal är mindre än vad som tidigare redovisats för 2002 och i synnerhet för 2003. För årets första kvartal har sparandet ökat samtidigt som skuldökningen avtagit vilket innebär att skuldökning och nysparande i stort sett går jämt ut. Här saknas dock än så länge uppgifter om nysparandet i aktier (se nästa tabell). Detta talar för att nysparandet netto kommer att hamna på plus för årets första kvartal.

Hushållens nysparande brutto och skuldökning brutto
kvartalsvis, 2002 kv. 1 - 2004 kv. 1

¹ Klassificeringsproblem har gjort att det individuella försäkringssparandet tidigare har undervärderats och tjänstepensionsdelen övervärderats. Även uppgifterna ang utländska aktier har reviderats, liksom uppgifter om fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder.

Sparformernas utveckling

Hushållens nysparande fördelat på sparformer

Transaktioner under perioden	2002				2003				2004
Miljarder kronor	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.
Försäkringssparande, individuellt*	12,7	12,7	9,1	10,4	10,3	10,1	8,7	11,0	13,6
Aktier	-7,3	3,6	3,2	5,2	-4,4	1,1	-3,4	5,2	0,0 **
Fonder	6,1	2,4	1,9	6,7	3,4	6,5	7,2	7,7	6,0
Därav svenska fondandelar	2,3	-0,5	-2,1	1,7	-1,1	2,1	3,0	3,0	3,1
Därav utländska fondandelar	3,8	2,9	4,0	5,0	4,5	4,4	4,1	4,7	2,9
Bankinlåning***	12,0	11,5	15,6	0,7	11,0	16,4	19,1	-19,0	9,7
Obligationer	-4,0	3,8	-1,0	-1,0	4,5	-6,1	1,2	5,3	-2,1
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	-4,5	-1,2	-1,2	4,8	-2,4	0,9	0,1	5,0	-5,4
Övriga finansiella tillgångar****	4,7	11,3	-7,2	-14,0	8,7	-1,0	-0,6	-7,3	-1,3
Totalt	19,9	44,0	20,4	12,8	31,3	28,0	32,4	7,9	20,4

*) Beräkningsmetoden har under 2002 ändrats från att tidigare utgått från de enskilda bolagen, till att utgå från försäkringsgren.

**) Uppgift om nysparandet i aktier finns inte tillgängligt

***) Inklusiva allemansspar och riksgäldsspar.

****) Fondlikvidfordringar

Nyttillskotten till det individuella försäkringssparandet har ökat under det senaste halvåret, efter en viss nedgång kvartalen innan. Den stora förändringen mellan det fjärde kvartalet 2003 och första kvartalet i år är banksparandet där nysparandet sjönk påtagligt under fjärde kvartalet 2003, efter att tidigare ha ökat tämligen kraftigt under en längre tid främst som ett resultat av börsnedgången 2000-2002. Den kraftiga nedgången fjärde kvartalet 2003 kan tolkas som en rekyl på denna ökning. Men det finns också dels ett säsongsmässigt mönster att ta hänsyn till, där det fjärde kvartalet alltid inneburit minussiffror för banksparandet, dels en långsiktig tendens mot ett mindre banksparande (se nedan). Allt detta spelar roll för utfallet.

Hushållens finansiella portfölj

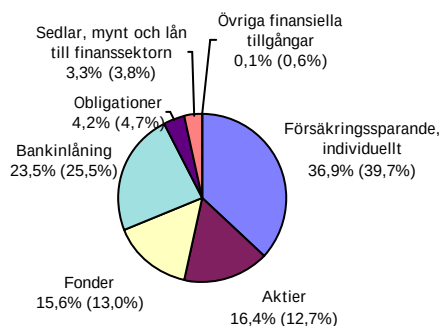
	99 dec	00 dec	01 dec	02 dec	03 mar	03 jun	03 sep	03 dec	04 mar
Miljarder kronor									
Försäkringssparande, individuellt	733	800	889	822	832	843	851	865	878
procent	30	34	37	39	39,7	38	38	37	37
Aktier *	571	484	418	286	266	306	325	367	390
procent	23	20	17	14	12,7	14	14	16	16
Därav svenska aktier	472	407	352	241	224	260	278	313	333
procent av aktier	83	84	84	84	84	85	85	85	85
Därav utländska aktier	99	77	66	45	41	46	48	54	57
procent av aktier	17	16	16	16	16	15	15	15	15
Fonder	514	472	413	284	273	305	322	349	373
procent	21	20	17	14	13,0	14	14	15	16
Därav svenska fonder	452	413	355	231	216	243	255	276	298
procent av fonder	88	88	86	81	79	80	79	79	80
Därav utländska fonder	61	59	57	53	57	62	68	73	75
procent av fonder	12	12	14	19	21	20	21	21	20
Bankinlånning*	434	422	484	524	535	551	570	551	561
procent	18	18	20	25	25,5	25	25	24	24
Obligationer	139	107	97	95	99	95	96	101	99
procent	6	5	4	5	4,7	4	4	4	4
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	74	77	83	81	79	80	80	85	79
procent	3	3	3	4	3,8	4	4	4	3
Övriga finansiella tillgångar	0	0	8	3	12	11	10	3	1
procent	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Totalt finansiella tillgångar	2 464	2 362	2 391	2 095	2 096	2 190	2 254	2 321	2 382
Portföljandelar totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*) För aktierna har antagits att nysparandet 1:a kv.2004 är noll. Värder på den totala aktieförmögenheten har skrivits upp med förändringen i affärsvärldens generalindex under första kvartalet. För utländska aktier har använts genomsnittet av förändringen i USA och England, med hänsyn till valutakursförändringar.

**) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

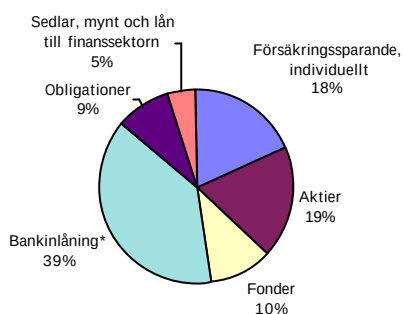
Nysparandet under ett enstaka kvartal utgör en blygsam del av den totala finansiella förmögenheten och har därför på kort sikt normalt ingen större påverkan på fördelningen mellan olika tillgångsslag. Ser man över en längre tidsperiod blir dock förändringarna tydligare. Jämför man ett år bakåt, med situationen under första kvartalet förra året, framgår att aktie och fondsparandet ökat i betydelse. Börsuppgången är den uppenbara förklaringen

Hushållens finansiella portfölj 30 mar 2004
(30 mar 2003)

Jämför man med läget tio år bakåt, framgår tydligt den stora förändring som hushållsparandet genomgått. Den förändring som är den mest slående är den kraftigt ökande andelen för försäkringssparandet och bankinlåningens minskade betydelse.

Hushållens finansiella portfölj 31 dec 1993

Ett annan infallsvinkel att se på förändringar i sparmönstren är att urskilja den andel av hushållens sparande som direkt och indirekt har anknytning till aktier, respektive vad som kan kallas räntesparande. Efter att först ha växt till en toppnotering kring millennieskiftet minskade det aktierelaterade sparandet från dryga 60 procent till 40 procent för cirka ett år sedan². Det senaste året har det dock skett en tydlig uppgång av det aktieanknutna sparandet, som nu svarar för 45 procent.

² Det ska noteras att försäkringsbolagen under 2002 genomförde stora omplaceringar i sina portföljer till förmån för räntebärande placeringar, vilket påverkar bilden.

Aktiesparandets och räntesparandets andelar i portföljen

Miljarder kronor	99 dec	00 dec	01 dec	02 dec	03 mar	03 jun	03 sep	03 dec	04 mar
Aktiesparande ^{*)}	1418	1325	1242	787	759	833	871	943	992
procent av portfölj	61	60	56	41	39	41	42	44	45
Räntesparande ^{**)}	904	886	975	1146	1168	1188	1215	1210	1227
procent av portfölj	39	40	44	59	61	59	58	56	55
Totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

^{*)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

^{**)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 40% av individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 50% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas 60%.

Det direkta ägandet i aktieportföljen

Miljarder kronor	99 dec	00 dec	01 dec	02 dec	03 mar	03 jun	03 sep	03 dec	04 mar
Direktägda aktier	571	484	418	286	266	306	325	367	390
Total aktieportfölj ^{*)}	1418	1325	1242	787	759	833	871	943	992
Andel av total aktieportfölj, procent	40	37	34	36	35	37	37	39	39

^{*)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

Om statistiken

Underlag till Sparbarometern görs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Finansinspektionen. Syftet är att snabbt ge en preliminär kalkyl över hushållens finansiella sparande och förmögenhet kvartalsvis. Publiceringen sker inom fem till sex veckor efter kvartalsskifte på Finansinspektionens hemsida, www.fi.se. Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom en månad efter kvartalsskifte.

Sparbarometern bygger på samma begrepp som finansräkenskaperna, vilka är en del av nationalräkenskapssystemet och som styrs av internationella regler. Sparbarometern har därigenom samma definitioner som finansräkenskaperna vilket medför att uppgifterna har en god överensstämmelse med de uppgifter om hushållen som senare presenteras i de kvartalsvisa finansräkenskaperna.

Underlagen till Sparbarometern på SCB:s hemsida:

http://www.scb.se/templates/Product_7808.asp

Finansräkenskaperna på SCB:s hemsida:

http://www.scb.se/templates/Product_7770.asp

Kontaktpersoner

Finansinspektionen:

Hans Bäckström
08-787 8080

SCB:

Christina Ekblom, ekonom
08-506 944 89

hans.backstrom@fi.se

Marie Ljungdahl

08-787 8226

marie.ljungdahl@fi.se

tina.ekblom@scb.se

Hans Olsson, ekonom/statistiker

08-506 942 29

hans.olsson@scb.se